

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَلَا تَمْشِ فِي الْأَرْضِ مَرَحًا إِنَّكَ لَنْ تَخْرِقَ الْأَرْضَ وَلَنْ تَبْلُغَ الْجِبَالَ طُولًا

وَقَالَ النَّبِيُّ ﷺ: «لَا يَدْخُلُ الْجَنَّةَ مَنْ كَانَ فِي قَلْبِهِ مِغْفَالٌ ذَرَّةً مِنْ كِبَرٍ».

فَقَالَ رَجُلٌ: إِنَّ الرَّجُلَ يُحِبُّ أَنْ يَكُونَ قُوبُهُ حَسَنًا، وَتَعْلُهُ حَسَنَةً؛ فَقَالَ: «إِنَّ

اللَّهُ جَمِيلٌ يُحِبُّ الْجَمَالَ. الْكِبْرُ: بَطْرُ الْحَقِّ وَعَمَطُ النَّاسِ

Muhterem Müminler!

Bugünkü hutbemizin konusu, insanın manevi yükselişine engel olan kibir ve bu yükselişi sağlayan en güzel ahlaklardan biri olan tevazu üzerinedir.

Kibir, insanın kendisini başkalarından üstün görmesi, haddini aşarak büyüklük taslamasıdır. Tevazu ise insanın kendi acziyetini bilerek, Allah Teâlâ'ya teslimiyetle alçakgönüllü olmasıdır. Yüce Rabbimiz, Kur'an-ı Kerim'de kibirlenmeyi haram kılmış ve şöyle buyurmuştur: **"Yeryüzünde böbürlenerek/kibirli kibirli yürüme. Şüphesiz sen ne yeri yarabilirsin ne de dağlarla boy ölçüşebilirsin."** (İsra, 37)

Peygamber Efendimiz (s.a.v.) de kibri insanın helaki ve felaketi olarak nitelendirmiş ve şöyle buyurmuştur: **"Kalbinde zerre kadar kibir bulunan kimse, cennete giremez."** Bunun üzerine bir adam şöyle dedi: **"İnsan, elbisesinin güzel olmasından, ayakkabısının güzel olmasından hoşlanır. (Bu da kibre girer mi?)"** **"Allah'ın Rasûlü (Sallallahu aleyhi ve sellem) şöyle buyurdu: "Muhakkak ki Allah, güzeldir; güzeli sever. Kibir, hakkı kabullenmemek ve insanları küçük görmektir."** (Müslim, İman, 147)

Kardeşlerim! Kibir, insanın yalnızca başkalarını küçümsemesine değil, aynı zamanda Allah'a isyan etmesine yol açar. Şeytan, Adem Aleyhisselam'a secde etmeyi reddetmiş ve kibri yüzünden ebedi lanete uğramıştır. Şeref ve itibarı kibir ve büyüklük taslamakta arayanların bulacağı sadece rezilliktir.

Ancak kibir yapmanın caiz ve sünnet olduğu yerde vardır. O da kibirli bir kişiye karşı kibirlenmektir. Bu kibir sünnettir. Çünkü kibirli birine haddini

bildirmek, onun bu çirkin davranışının ne denli kötü bir fiil olduğunu ona hissettirmek gereklidir. Zira böyle kendini beğenmiş arsız ve edepsiz kişiye tevazu göstermek, onu dahada azdırır ve daha da ileri gitmesine ve cesaretlenmesine yol açar. Bu sebeple, kendini bu kötü sıfatlara kaptırmış nefislere haddini bildirmek sünnettir ve bu onlar için iyiliktir. Onlara, içinde buldukları çirkin ve murdar hâlden kurtulmaları için nasihat etmek gereklidir.

Buna karşılık tevazu, Allah'a kulluğun en güzel göstergesidir. Peygamber Efendimiz (s.a.v.), tevazunun en güzel örneğidir. O, mütevazı bir yaşam sürmüş, asla kendisini üstün görmemiştir. Efendimiz Aleyhisselam şöyle buyurmuştur: **"Kim Allah için tevazu gösterirse, Allah onu yüceltir. Kim de kibirlenirse, Allah onu alçaltır."** (Müslim, Birr, 69)

Aziz Müminler! Tevazu sahibi olmak, insanlarla ilişkilerimizde de güzellikler doğurur. İnsanlar, alçakgönüllü olan kişiyi sever ve saygı duyar. Kibirli insanlar ise toplumda yalnızlaşır ve sevilmez. Unutmayalım ki hepimiz topraktan yaratıldık ve bir gün yine toprağa döneceğiz. İnsan, yaratılışındaki bu gerçeği hatırlayarak kibirden uzak durmalı ve tevazuyu hayatının merkezine almalıdır.

Tevazu ile ilgili olarak Yüce Rabbimiz, Kur'an'da şöyle buyurmuştur: **"Rahmân'ın has kulları, yeryüzünde vakar ve tevazu ile yürüyen kimselerdir. Cahiller onlara laf attıkları zaman, "selâm!" der geçerler.** (Furkan, 63)

Hutbemi bir ayeti kerime ile bitiriyorum: **"Yeryüzünde haksız yere kibirlenenleri/büyüklük taslayanları âyetlerimden uzaklaştıracağım. Onlar bütün ayetleri görseler yine de inanmazlar; doğru yolu görseler, yol olarak benimsemezler; azgınlık yolunu görseler, hemen onu yol edinirler. Çünkü onlar âyetlerimizi inkâr etmeyi âdet edinmişler ve onlardan hep gafil olagelmışlerdir."** (A'râf Suresi 146)

17.01.2025 "Kibir ve Tevazu"